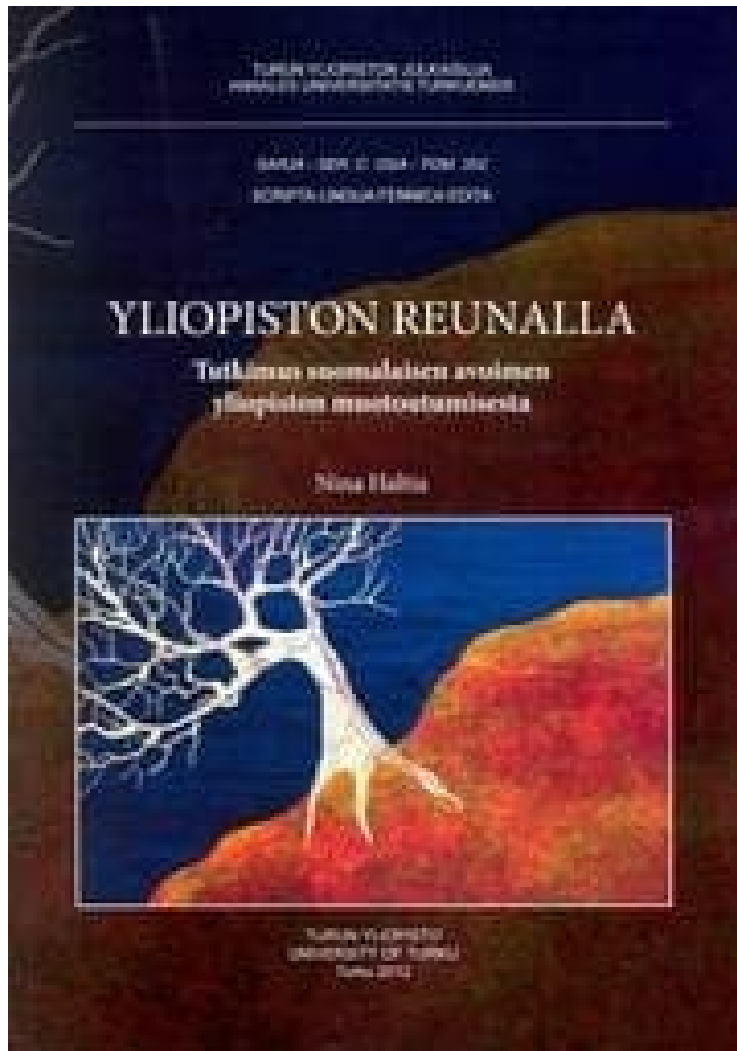

Avoimen muuttuva rooli korkeakoulutuksen kentällä?

Nina Haltia, Turun yliopisto, Kasvatustieteiden laitos

- Kymmenen vuotta väitöksestäni, jossa tarkastelin suomalaisen avoimen yliopiston muotoutumista
- Tunnistin avoimen historiassa taitekohtia ja jännitteitä
- Mitä on tapahtunut tämän jälkeen? Uusia taitekohtia? Uusia jännitteitä?

Pieni koukkaus historiaan

- Avoimen yliopiston synty (1970-luvun alkupuoli)
- Toimintamallin hahmottuminen (1984)
- Lisärahoitus ja laajeneminen (1993)
- Uuteen tutkintojärjestelmään siirtyminen (2005)

- Kestoteemoja: suhde tutkintokoulutukseen, väylän niukkuus, epäilyt (etä)opetuksen laadusta

Entä nyt? On tapahtunut ja tapahtumassa monenlaista

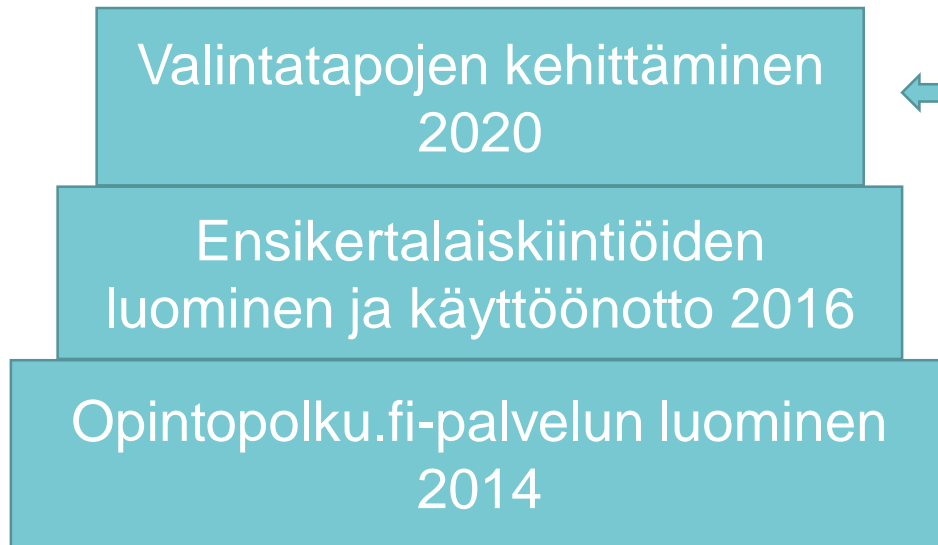
- Opiskelijavalintojen uudistaminen
- Jatkuvan oppimisen uudistus
- Korkeakoulutuksen saavutettavuustyö

Illan
pääuutiset
29.7.2020

Uusi
käännekohta?

Avoimen väylä meets opiskelijavalintauudistus

Todistusvalintojen rinnalle tarvitaan muita valintatapoja! Avoimen tilaisuus! TRY!

Toinen reitti yliopistoon -hanke

- Kehittämistyön koonti ja seuranta eri yliopistoissa ja oppiaineissa → **Väylämallien tunnistaminen**
- Kehittämistyöhön perustuvat ajatukset siitä, miten toimintaa pitäisi jatkossa kehittää → **Suosittelujen muotoileminen**

Mihin suuntaan korkeakoulut lähtevät väyliä viemään?

Aikataulutetut väylät

Väyläopinnot suoritetaan tietyn aikaikkunan sisällä

Sopii henkilöille, jotka voivat keskittyä opintoihin tietyn aikaa

Joustavat väylät

Opinnot voi suorittaa joustavasti myös ajankäytön kannalta

Sopii "kaikille"

Työelämä- lähtöiset väylät

Opinnot on rakennettu työelämätarpeiden näkökulmasta

Sopii työelämässä oleville ja osaamistaan kehittäville

Avoim korkeakouluopetus jatkuvana oppimisena?

- Uusi nimi sille mitä avoin on tavalla tai toisella aina ollut
- Työelämän motiivit aina olleet opiskelijoilla keskeisiä
- Kaksinainen rooli: sekä tutkintoon johtamaton koulutus että väylä tutkintoon
- Painottuuko nyt itse asiassa avoimen rooli väylänä tutkintoon?
 - Suunnitelmissa ja strategioissa
 - Opiskelijoiden tavassa käyttää opintoja

Luonnos jatkuvan oppimisen strategiaksi

”Avoimella korkeakouluopetuksella on jatkossakin merkittävä yhteiskunnallinen sivistystehtävä, jonka toteuttamista korkeakoulujen yhteistyö ja digitaalisuus tukevat. Väylä avoimesta korkeakouluopetuksesta tutkinto-opiskelijaksi on selkeä, reilu ja yhdenvertaisuutta edistävä.

- Avoin korkeakouluopetus on monipuolista ja uutta kysyntää luovaa.
- Korkeakoulujen jatkuvaan oppimiseen osallistutaan **nykyistä enemmän ja erilaisilla taustoilla**.
- Väylä avoimesta korkeakouluopetuksesta tutkinto-opiskelijaksi on selkeä, reilu ja yhdenvertaisuutta edistävä (ml. valmentava koulutus), ja se **edistää erityisesti korkeakoulutuksessa epätyypillisten ryhmien mahdollisuutta nostaa koulutustasoaan** kykyjensä vastaavaksi.”

Korkeakoulujen saavutettavuustyö

- Kohti saavutettavampaa korkeakoulutusta ja korkeakoulua -raportti
 - ”Korkeakoulutuksen ja korkeakoulun saavutettavuussuunnitelmassa on taustoitettu sosiaalisen, alueellisen ja kielellisen tasa-arvon toteutumista ja esitetty tavoitteita ja linjauksia saavutettavuuden edistämiseksi kaikkien korkeakoulussa toimivien ja kohdennetusti aliedustettuihin ja vähemmistöryhmiin kuuluvien osalta. Tarkastelun taustatekijöitä ovat perhetausta, korkeakoulutuksen alueellinen saavutettavuus, sukupuolen mukainen eriytyminen, maahanmuuttotaustaisuus, toimintarajoitteisuus ja vammaisuus, kuuluminen kielellisiin ja kulttuurisiin vähemmistöihin, erilainen oppijuus sekä kuuluminen seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin.”
- Toimenpiteet ja jatkosuunnitelmat, mm. korkeakoulujen omat saavutettavuussuunnitelmat
- Jatkuvan oppimisen edistäminen työikäisille suunnatulla ja työelämän tarpeisiin vastaavalla koulutuksella
- Opiskelijavalintojen kehittäminen: aliedustettujen ryhmien osuuden lisääminen

→ Miten avoin korkeakouluopetus edistää korkeakoulutuksen saavutettavuutta?

Mikä on avoimen korkeakouluopetuksen ”ekologinen lokero” järjestelmässä?

- Tavoitteet ja ihanteet --- ja miten niitä edistetään
- Jännitteet
 - Kysymys maksullisuudesta
 - Kysymys siitä, keitä opiskelijoiksi tavoitellaan

Kysymys maksullisuudesta

- Korkeakoulujen resurssitarpeet vs. tasa-arvon ja saavutettavuuden edistäminen
 - ”Aikataulutetun avoimen väylän opintojen maksuratkaisuissa **pidetään kiinni tutkinto-opiskelun maksuttomuuden periaatteesta.** Hyvä esimerkki on Jyväskylän yliopiston käytäntö palauttaa väylän kautta tutkinto-opiskelijoiksi valituille henkilöille heidän avoimen korkeakoulutuksen maksut takaisin. Vaihtoehto voisi olla myös ilman toisen asteen opiskelupaikkaa korkeakoulussa jääneille nuorille tarjottu koulutusseteli avoimiin korkeakouluopintoihin.” (Jatkuvan oppimisen strategialuonnos)

Kysely avoimen yliopiston opiskelijoille (Lahtomaa, Haltia & Jauhiainen, käsikirjoitus)

Väittämä	Täysin eri mieltä (n / %)	Jokseenkin eri mieltä (n / %)	Ei samaa eikä eri mieltä (n / %)	Jokseenkin samaa mieltä (n / %)	Täysin samaa mieltä (n / %)
Avoimen yliopiston opintomaksut ovat minulle edullisia.	396 / 8,4 %	1 084 / 23,0 %	1 052 / 22,3 %	1 233 / 26,2 %	944 / 20,0 %
Tarvitsen muiden ihmisten taloudellista tukea maksaakseni opintomaksut.	2 925 / 62,1 %	584 / 12,4 %	450 / 9,6 %	493 / 10,5 %	257 / 5,5 %
Olen joutunut valikoimaan maksujen vuoksi vain tietyt avoimen kurssit, joita opiskelen.	3 003 / 63,8 %	432 / 9,2 %	440 / 9,3 %	561 / 11,9 %	273 / 5,8 %

Kysymys siitä, keitä opiskelijoiksi tavoitellaan

- Opintojen organisointitapa ja käytännöt määrittämässä sitä, keitä avoimessa opiskelee ja millä motiivein
- Miten väylän vaatimukset, väylällä opiskelun reunaehdot ja opiskelijalta vaadittavien resurssien käyttö (aika, raha, strategisuus) määrittävät sitä, kuka väylää lopulta käyttää

Kiitokset mielenkiinnostanne!

**TURUN
YLIOPISTO**